

1989 HMI–Hou Maritime Idrætsefterskole

Indholdsfortegnelse:

1989 HMI starter	side 1
Den spæde start	side 2
HMI er godkendt – men uden penge, bygninger og elever.....	side 3
Overtagelse af to ejendomme – og arbejde, arbejde	side 4
Den første tid	side 5
De årlige ture og andre begivenheder.....	side 6
Undervisningstilbud.....	side 7
Køb af Marsk Stig, Feriehjemmet m.v. og den bygningsmæssige udvikling	side 7
Ny forstander på HMI	side 11
Bestyrelser og formænd	side 12
Peter Lykke og Palle Jensen – to ildsjæle	side 12
HMI ånden	side 13

1989 HMI starter

I begyndelsen af 1980'erne puslede Peter Lykke og Palle Jensen med tanken om at lave deres egen efterskole. De havde stået i spidsen for Parkvejens skoles idrætslinje i 10. klasse. Idrætslinjen var etableret af den daværende skolekommission, der ville forhindre, at 10. klasse blev en ren "sovepude". På idrætslinjen blev der afprøvet mange forskellige idrætsgrene, og eleverne kom i god form. Timerne var afsat til fredage, men specielt når det drejede sig om sejlads, fik eleverne fri om fredagen, og gik så i stedet i skole om lørdagen. Selv om eleverne var meget glade for disse sejlerlørdage, var der megen modstand fra de øvrige lærere og fagforeningen, og det var årsagen til, at tanken om en efterskole opstod.

I 1983 tog de den første begyndelse til det, der senere skulle blive Hou Maritime Idrætsefterskole (HMI). Peter og Palle kontaktede Undervisningsministeriet for at høre, hvordan man startede en efterskole. Det var nok for stor en mundfuld på det tidspunkt, for planen blev lagt i "mølposen".

I 1986 tog Palle Jensen på en UNO tur. UNO står for Udfordring, Natur og Oplevelse. Der var ikke tale om en decideret overlevelsestur, men en tur, hvor man udfordrer sig selv, og det skete for Palle. Han rappellede fra store højder, selv om han havde højdeskræk. Denne overvindelse gav ham så stor selvtillid, at nu skulle drømmen om en efterskole, hvor idræt og sejlads spillede en stor rolle, afprøves.

Den spæde start

Peter og Palle kontaktede en nyoprettet efterskole, og fik det råd, at de skulle få etableret en initiativgruppe, som gerne skulle bestå af lokale personer, der hver især skulle have de nødvendige kompetencer. Det lykkedes, og gruppen bestod ud over Peter og Palle af: Kirsten Mørk (økonomi), Erik Sørensen (bygninger m.v.), Henri Bjerre (jura), daværende forstander på Egmont Højskolen Ejvind Mortensen (de frie skoler), Ryan Moric og Karsten Strauss (layout og reklame). Initiativgruppen blev dannet i 1987, og skolen modtog de første elever 6/8 1989. Der gik altså under 2 år fra gruppens start til skolen var en realitet. Der er ingen tvivl om, at det var to meget arbejdsomme år, hvor alt bare lykkedes.

Der blev udfærdiget hvervefoldere, så skolen kunne få en skolekreds, der skulle stå bag skolens idegrundlag. I løbet af kort tid havde 150 personer meldt sig og betalt kontingent. Der blev lavet udkast til vedtægter, som blev godkendt på den stiftende generalforsamling den 17/2 1988, og her blev den første bestyrelse også valgt. Den kom til at bestå af: Kirsten Mørk, Erik Sørensen, Jørn Hjortshøj, Ryan Moric og Ejvind Mortensen. I vedtægterne stod der, at Dansk Idrætsforbund og Dansk Sejlunion hver skulle udpege et medlem til bestyrelsen. Dansk Idrætsforbund udpegede Leo Peitersen og Dansk Sejlunion Jens Villumsen. Senere blev vedtægterne ændret, så alle 7 bestyrelsesmedlemmer blev valgt på generalforsamlingen.

Efter bestyrelsesvalget foreslog Ejvind Mortensen, at Kirsten Mørk skulle være formand. Hun var ikke meget for det, men lod sig til sidst overtale. Hun bestred formandsposten i 17 år, og Palle Jensen skriver i sin fortælling om Hou Maritime Idrætsefterskole 1989 – 2014 (her nævnt som jubilæumsbogen): "I de første 17 år var Kirsten Mørk garant for økonomien på skolen, og det gav mange fordele, fordi hun kendte alle i finansverdenen, og de, der betød noget der, var villige til at yde os de fornødne lån, først og fremmest fordi de vidste, at med Kirsten ved det økonomiske ror, så sejlede vi både med livrem og seler. Det kunne ikke gå galt".

HMI blev godkendt – men uden penge, bygninger og elever

Der var virkelig noget for den nyvalgte bestyrelse at gå i gang med. Der blev først arbejdet på at købe den tidligere lædervarefabrik på Villavej, som Byggeriets Realkreditfond (BRF) havde overtaget. Nu skulle der skaffes penge. Ejvind Mortensen kendte K.E. Mortensen, som stod for uddeling af Århus Amts Frigørelsesmidler. Disse penge var meget attraktive, da de var rentefrie i 5 år og afdragsfrie i 8 år. Ejvind Mortensen og Kirsten Mørk havde møde med K.E. Mortensen, og det lykkedes af få bevilget 1,9 mill. kr. i foråret 1988.

Skolen gav den 11/8-88 BRF et bud på lædervarefabrikken, men det ville BRF ikke acceptere, da de havde kontakt med et byggefirma, der ville købe til en højere pris. Samtidig hørte Palle Jensen, at Folke Sørensen ville sælge Bjørnkjær, hvorefter Palle Jensen og Kirsten Mørk besøgte Folke Sørensen. Den 31/8 1988 blev Bjørnkjær købt for 1,9 millioner kr. kontant under forudsætning af, at Undervisningsministeriet ville godkende købet og skolen. Undervisningsinspektør Jørgen Olsen kom på besøg, men han tvivlede på godkendelse af en efterskole på Bjørnkjær, fordi der var for lidt plads og for lidt jord.

Der blev hurtigt indkaldt til et bestyrelsesmøde, som blev afholdt den 13/9-1988. Her blev situationen drøftet. Hvis lædervarefabrikken også skulle købes, skulle skolen være hurtig, da ejendomsmæglerfirmaet Bjerre og Thøger havde fortalt Kirsten Mørk, at byggefirmaet antagelig ville købe fabrikken indenfor få dage. Nu var gode råd dyre. Ejvind Mortensen vidste, at Jørgen Olsen dagen efter skulle holde et foredrag på Samsø Efterskole. Han overnattede på Odder Parkhotel, hvor Palle hentede ham ind til mødet. Han blev hurtigt sat ind i situationen, hvorefter han sagde: "Hvis I også køber lædervarefabrikken, så vil godkendelsen fra Undervisningsministeriet komme".

Nu var der pludselig en skole, og samme aften faxede man en slutseddel til BRF. Købesummen var 1,6 millioner kr. Den 15/9 1988 var handelen endelig på plads, og HMI var nu ejer af både hovedbygningen og avlsbygningerne. Bjørnkjær var igen samlet efter ca. 50 års adskillelse. Det var en dejlig oplevelse, men der var mange, der sov lidt dårligt nogle nætter, for nu var HMI pludselig ejer af 2100m², som i den grad trængte til renovering. Hvordan skulle det dog gå?

Her ses lædervarefabrikken og Bjørnkjær

Overtagelse af to ejendomme - og arbejde, arbejde....

Skolen skulle starte 6/8 1989, så det var bare med at komme i gang. Palle og Kirsten havde haft et møde med Odder Kommune og havde fået bevilget 6 langtidsledige, og her skal nævnes, at det var mennesker, der virkelig kunne arbejde. De blev "smittet" af pionerånden og ville gøre alt for at få skolen færdig til tiden. Egon Ricardy blev ansat som pedel fra 15/2 1989. Selv om Peter Lykke og Palle Jensen først blev ansat pr. 1/8 89, knoklede de begge med modernisering, planlægning, ansættelse af lærere, fremskaffelse af elever, tanker om idegrundlag og meget meget mere. Uden de to "ildsjæle" havde der ikke været en skole i dag. Endvidere havde kommende forældre, skolens ansatte, bestyrelsesmedlemmer, familier og frivillige fra Hou hjulpet til med alle mulige opgaver. Det var en fantastisk stor hjælp. Da skolen stod færdig, havde den kostet i alt 7,5 millioner kr.

Det første hold ansatte var: Sisse Ipland, Helle Winther, Tine Arvid, Thomas Nørgaard, Kim Heine Sørensen, Stefan Gerber, Ole Sørensen, Egon Richardy, Peter Lykke og Palle Jensen. Det var et fantastisk pionerhold, der startede det, der stadig hersker på HMI – nemlig HMI ånden.

Den første tid

Den 6/8 1989 ankom de første 63 elever til HMI. Det var en fantastisk dag. Der blev dækket op til kaffebord i laden, og under borddækningen blev alle klar over, at tallerkner og kopper skulle vendes omvendt, da svalerne, der fløj rundt i laden, nu og da tabte en klat. Ja – det var ret så simple forhold dengang.

Laden til indvielsen

Alt var nyt, og det var helt sikkert stressende for alle i begyndelsen. Der blev trukket meget store "veksler" på alle ansatte og i særdeleshed på Peter og Palle. Efterhånden kom alt heldigvis ind i nogle rutiner. Der var ikke penge til at bygge et nyt køkken, så det varme mad blev hver dag leveret fra cafeteriet Marsk Stig, der var ejet af Inger og Orla Nielsen.

Skolen fik udarbejdet sit værdigrundlag, der kort kan beskrives med følgende 7 ord:
tillid og ansvar
krav og konsekvens
individualisme og fællesskab samt
engagement.

Ordet engagement kitter de øvrige seks ord sammen til en helhed. Hvis man kaster sig over tingene med engagement, går til opgaven med "krum hals" og altid deltager positivt, så oplever man helheden i de øvrige 6 værdiorde.

På indgangsdøren stod der i mange år: "Har man ikke evnen til at kunne, skal man have evnen til at ville".

De årlige ture og andre begivenheder

Palle Jensens egen UNO tur havde betydet meget for ham, så naturligvis blev en sådan tur obligatorisk for alle elever. En UNO tur giver eleverne meget selvtillid og træner i høj grad det - at tage et ansvar. Ligeledes oplever eleverne her vigtigheden af at handle individuelt, men også afhængigheden af fællesskabet. Man kan intet udrette alene på en UNO tur. Der stilles krav, og hvis man ikke lever op til disse, så kommer konsekvenserne helt af sig selv.

Ud over UNO turen har skolen hvert år en skilejrskole, linjeture, en sejlerlejrskole og den årlige musical.

Rapelling

Sejlerlejrstur

Den årlige musical

Så hoppes der

Man kan også slå katten af tønden på skituren

Undervisningstilbud

Der er 9. og 10. klassetrin, og man kan vælge sig ind på outdoor-, fodbold-, håndbold- eller sejlerlinjen.

Fra 2013 blev der som noget nyt oprettet profilmag, der er et godt supplement til linjefagene. Her kan eleverne vælge at dygtiggøre sig indenfor to forskellige faglige områder. Profilmagernes undervisere er de fastansatte og undervisere, der kommer udefra. Fagene spænder bredt, det kan være dans, surfing, fitness, yoga, boksning, design, musical m.v.

Fra 2014 tilbød HMI endvidere projektklasser, hvor undervisningen er anderledes end de normale klasser. Her kan man tage emner op, arbejde tværfagligt og lave anderledes undervisningsforløb. Eleverne i projektklassen skal op til 10. klasses prøve, som skolens øvrige elever også skal.

Eleverne nyder godt af skolens beliggenhed tæt ved vandet, både når der surfes, sejles eller der kun er tale om en tur i bølgens blå.

Køb af Marsk Stig, Feriehjemmet m.v. og den bygningsmæssige udvikling

Da elevtallet i hele skolens levetid har været stigende, stiller det krav til bygningerne. Skolen startede som nævnt med 63 elever, og her i 2015 er der ca. 160 elever. I 1990 købte skolen en undervisningspavillon, der måtte stå i 5 år, men står der endnu

efter flere dispensationer. I 1993 blev Villavej 17 købt. Her blev indrettet kontor, mødelokaler og en lærerbolig, der senere blev inddraget til lærerværelse og flere mødelokaler.

I foråret 1994 købte skolen Marsk Stig af Inger og Orla Nielsen. Nu kunne HMI lave sin egen mad. Det var også nødvendigt, da der var kommet en ny lov, der sagde, at en efterskole kun kunne godkendes, hvis den havde et køkken. Senere blev der lavet en tilbygning til Marsk Stig på 46m².

Mette Jacobsen og Lissi Posselt 1996

Spisestuen Marsk Stig 1996

Her ses "Lille Bjørnkjær", hvor der er værelser, toiletter og et undervisningslokale. "Lille Bjørnkjær" blev opført i 1998 i samme stil som Bjørnkjær. Bestyrelsen besluttede, at alle fremtidige byggerier skulle opføres i samme stil med hvide mure, røde teglsten og valmede gavle.

"Lille Bjørnkjær" set fra Villavej

Helt fra skolens start havde bestyrelsen og skolens ansatte arbejdet på at få økonomi til, at HMI kunne bygge sin egen hal og blive en rigtig idrætsefterskole. I 1999 gik skolen i gang med at få udarbejdet tegninger m.v. På det tidspunkt havde HMI sparet 2 mill. kr. op til projektet. Nu manglede man bare resten af pengene. Palle Jensen og Kirsten Mørk kontaktede igen K.E. Mortensen fra amtet, men fik et nej. Efter diverse telefonsamtaler, ansøgninger og møder fik HMI endelig bevilget 4 mill. kr. Da Palle og Kirsten forlod K.E. Mortensens kontor sagde han: "Lige et øjeblik". Han så dem begge direkte i øjnene, og sagde med et glimt i øjet: "Så vil jeg for øvrigt ikke se jer to på mit kontor igen", og de havde respekt nok til ikke at søge om flere penge.

Hallen blev indviet under stor festivitas den 18/1 2003 og kostede 7,1 millioner kr. Da det første spadestik til hallen blev taget, var der 88 elever på skolen, og ved halindvielsen var elevantallet steget til 94 elever. Det var den eneste måde, den manglende 1,1 mill. kr. kunne finansieres på.

Hallen var virkelig tiltrængt, da laden efterhånden var ubrugelig og alt for lille. Nu kunne HMI også invitere byen til foredrag, musical m.v.. Samtidig var mulighederne for idræt blevet væsentligt bedre.

HMI Hallen

Nye opgaver trængte sig på, for pladsen i spisestuen på Marsk Stig var blevet for trang, og køkkenet var så nedslidt, at der skulle ske noget. Skolen havde været klar over det i længere tid, og havde derfor sparet 3 millioner kr. op til en ny bygning. Arkitekt Thorup Rasmussen, der havde tegnet både "Lille Bjørnkjær" og hallen, fik igen opgaven, og der blev skabt en flot bygning, som passede perfekt til det eksisterende. I den nye bygning blev der indrettet køkken og spisestue.

Køkken og spisestue set fra Villavej

I løbet af efteråret 2010 stod det klart, at Århus Kommune ville sælge Feriehjemmet i Hou. Både HMI og Egmont Højskolen var interesserede, men heldigvis fandt de sammen om at give et bud. På forhånd var det aftalt, at Egmont Højskolen skulle have fredsskoven, mens HMI skulle overtage bygningerne og den tilhørende have. Århus Kommune godkendte budet, og overtagelsen skete den 1/8-2012. Feriehjemmet blev efterfølgende sat i stand, og købet og renoveringen løb op i knap 10 mill. kr. Der var plads til 60 elever, og der blev ud over værelser og badeværelser indrettet fællesrum og en stor flot samlingsstue.

Feriehjemmet

Det sidste skud på stammen er Villavej 11. Ejendommen blev købt i juni 2014. Nu "hænger" skolens ejendomme sammen, idet Villavej 11 ligger mellem Marsk Stig og hallen. Efter modernisering af huset er skolens forstander Peter Gordon flyttet ind. Endelig fik HMI en forstanderbolig.

Ny forstander på HMI

Palle Jensen gik på pension 1/8-2011, hvorefter Peter Gordon overtog jobbet. Han var ikke ukendt med HMI, idet han havde været i praktik på skolen, og han var ansat fra 1995 og 14 år frem. Fra 1/4-2009 og til 1/8-2011 var han skoleleder på Randlev Skole. Peter Gordon havde undervejs taget et lederkursus, så han var på alle måder "klædt på" til jobbet.

Det var også Peter Gordon, der stod i spidsen for renovering af Feriehjemmet samt køb af Villavej 11, så han har allerede bestået sin "ildprøve" og tilført skolen nye ideer.

Her i 2015 anskaffede skolen sig yderligere to både af typen J80, så nu har HMI fem både af denne type, der er velegnet til matchrace. Efterhånden ejer skolen en mindre "flåde".

Her ses lidt af skolens "flåde"

Hvis skolens udvikling fortsætter med samme fart, vil HMI eje det meste af Villavej i løbet af 15 - 20 år. Det bliver spændende at følge.

Bestyrelse og formænd

Igennem årene har mange forskellige mennesker siddet i HMI`s skiftende bestyrelser, og rigtig mange fra Hou. Her kan nævnes: Kirsten Mørk, Ryan Moric, Jørn Hjortshøj, Ejvind Mortensen, Knud Andersen, Kirsten Neister, Kaj Verner Nielsen, Hanne Gammelgaard, Søren Erik Nielsen, Preben Pedersen, Finn Thranum og Arne Sørensen.

De tre sidstnævnte er stadig i 2015 i bestyrelsen.

Kirsten Mørk var som tidligere nævnt formand i 17 år. Ryan Moric, der havde været med helt fra initiativgruppen, var det fra 2004 til 2011. Søren Erik Nielsen var med i bestyrelsen i 15 år, heraf 4 år som formand. I 2015 blev Karsten Gertsen fra Odder skolens formand.

I de første 17 år var ingeniør Erik Sørensen fra Odder med i bestyrelsen. Erik var med i alt byggeri, ombygninger og renoveringer. Han sad med ved samtlige byggemøder. I jubilæumsbogen skrev Palle Jensen: "Kirsten har sagt til mig efterfølgende, at Erik har sparet HMI for millioner af kroner".

Alt bestyrelsesarbejde i HMI er naturligvis ulønnet.

Peter Lykke og Palle Jensen – to ildsjæle

Palle skrev i jubilæumsbogen: "Det blev så den 1. august 2011, hvor jeg sagde farvel til "MIT LIVS EVENTYR - HMI". Disse ord fortæller mere end alt andet, at selv om det nu og da havde været stressende med flere vanskelige stunder, så havde det været et godt valg og et eventyr.

Til Palles fratrædelsesfest sagde Kirsten Mørk bl.a.: "I min indvielsestale læste jeg et uddrag af et gammelt kinesisk eventyr, og det vil jeg gerne gentage her. Du skal plante træer, hvis tømmer skal være alternativt til plastik og stål. Du skal plante træer, så ørkenen ikke breder sig på jorden og i menneskets sjæl. Du skal plante træer – handle i håb og livsmød – i protest mod alt det kunstige og gølge omkring dig – i protest mod mismodet og resignationen i dig selv. Du skal med glæde og uden bitterhed så, hvad du aldrig selv kommer til at høste. Sår du kun til egen høst, planter du kun det, hvis frugter du selv kan nyde, bliver det ikke en høst til liv. Kære Palle, hvis der er nogen der har plantet træer, så er det dig, og derfor vil jeg gerne takke dig, fordi du har været med til at gøre en forskel for mange elever, deres forældre, skolens ansatte og byen".

Det er også værd at bemærke, at Peter Lykke, der havde været med fra start og stadig er ansat som viceforstander på HMI, har en stor del af æren for HMI ånden og for skolens udvikling i øvrigt. Palle skrev i jubilæumsbogen: "Peter havde og har en helt særlig evne, som skolen altid har haft glæde af. Han kan se ud i fremtiden, og var "arkitekten" bag, at HMI altid var oppe på "beatet". Vi blev aldrig sejlet agterud".

HMI ånden

HMI ånden er omtalt flere gange her og mange gange i Palles jubilæumsbog. Her følger Palles forklaring, som han mange gange har fortalt elever og deres forældre: "HMI ånden kan ikke beskrives – den kommer bare til én under opholdet på HMI. Man kan sige, at man får HMI ånden ind med "HMI mælken". Eleverne ved ikke, hvad den er, men når han/hun får den, er vedkommende ikke et sekund i tvivl om, at ånden har indfundet sig. Når de har HMI ånden, vil de først kunne leve op til skolens værdigrundlag. Grundstenen til HMI ånden er PRÆGNING".

Det, der også kendetegner miljøet på skolen, er humor. Her er et lille eksempel, som Palle har omtalt i jubilæumsbogen. Det skal lige bemærkes, at Peter og Palle altid har drillet hinanden med deres kroppsfacon. En dag kom Palle ind til fællestime og fortalte: "Peter Lykke er lige blevet kørt hjem, han har ondt i 85 % af kroppen". Man kunne se, at nervøsiteten spredte sig i flokken, og nogle sagde: "Det er jo forfærdeligt". Til sidst var der endelig en elev, der stillede det forløsende spørgsmål: "Jamen – hvad fejler han da"? "Han har fået mavepine".

Skolens ansatte har altid været med på en spøg. Her optræder (fra venstre) Thomas Nørgaard, Ole Sørensen og Kim Heine Sørensen som balletdansere under er skilejrskole til Norge under stor morskab for eleverne.

Palle var i mange år instruktør på skolens årlige musical, og ligesom filminstruktør Alfred Hitchcock nød han at være med i stykket under en eller anden form. Her dukkede han op pakket ind i husholdningsfilm, hvortil en af lærerne straks sagde: "Jeg tør ikke gætte på, hvor mange kasser husholdningsfilm, skolen har været nødt til af købe."

Ligesom Egmont Højskolen betyder HMI også meget for byen – ikke kun fordi skolen er en god arbejdsplads, men også fordi skolen, de ansatte og eleverne er med til at skabe liv, oplevelser og et godt miljø i byen. Der er 35 fastansatte på skolen. Skolen har og har altid haft meget engagerede ansatte, og da mange af de ansatte bor i byen, kender man "byens puls". Fra dag et har samarbejdet med naboer og byen betydet meget for skolen. Palle Jensen sagde i sin tale til skolens 10 års jubilæumsfest: "Tak til beboerne i Hou og til vores naboer for den måde I har modtaget HMI på, vi føler os hjemme her, vi føler os accepteret og værdsat og har gjort det lige fra første færd. Tak for det." Samarbejdet med byen og naboerne betyder stadig meget for skolen.

Med den evne til nytænkning som HMI har og altid har haft, er der ingen tvivl om, at der også i fremtiden vil ske en stor udvikling på skolen indenfor alle områder, og det bliver spændende at følge.

Kilder

- Fortælling om Hou Maritime Idrætsefterskole 1989- 2014 skrevet af Palle Jensen og udgivet i 4 eksemplarer – kaldet jubilæumsbogen
- Kirsten Mørks korrespondance og notater
- Skolens årsskrift fra 1999
- Billeder lånt af HMI og Bente Schou

Kirsten Mørk og Gunhild Hoe/artiklen er revideret 2023